Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Enhver Sit

Ugeblad
for
Politik og Kristendom.

Redigeret af Henning Jensen og Kristensen-Randers.

№ 23. Torsdag den 7. Juni 1888. 3. Aarg.

Indhold: Politiske Breve — Indtryk fra Udstillingen. — Uforsonlige. — De jyske Heder. — Til Ungdomsforeningerne. — Program til Nordisk Kvindesagsmøde. — Bekjendtgjørelser.

Politiske Breve.

IX.

Der stod forleden i et kjøbenhavnsk Højreblad, at Højre var „fast bestemt paa at værne Grundloven" og at dette Parti „havde faaet Grundloven dobbelt kjær, fordi det har lært, at den, trods de Ufuldkommenheder der klæbe ved den, som ved alt Menneskeværk, dog er stærk nok til at modstaa selv de heftigste Angreb". — Naar man læser saadant noget, saa spørger man sig selv: Hvor gider dog et Blad skrive det? Det maa jo dog vide, at mange ærlige Højremænd vil rødme, naar de læser det. Det samme Blad glæder sig over den Vaabenhvile, der er indtraadt i den politiske Strid, og over, at den Lidenskab, der hidtil har baaret Kampen oppe, nu ikke mere er tilstede. Og dette kan være meget rigtigt. Men det vilde være meget ønskeligt, om ikke alene Lidenskaberne kunde lægge sig noget, men om vi ogsaa kunde blive fri for Flosklerne og Fraserne. Jeg tror det hører med til en af Betingelserne for Vaabentilstanden, at vi lægger alle disse hule Talemaader til Side, som intet fornuftigt Menneske mere tror paa. Venstre har i den Henseende gjort en god Begyndelse. — Vore Vælgere — idetmindste Flertallet af dem — ser nu saa koldblodigt paa hele Situationen, saa der er ikke nogen synderlig Jordbund for tomme Ord uden Handlinger. Men det forekommer mig, at Højrebladene burde lære deres Læsere, at se lige saa nøgternt paa hele Stillingen, thi ellers er jeg bange for, at „Vaabenhvilen" kun vil blive af meget kort Varighed. Thi det er indlysende, at hvis Højremændene stadig lader os det høre, at de har „værnet" om Grundloven og vi har angrebet den, at de nu har faaet den „dobbelt kjær", og at vi er dobbelt saa forbittrede paa den, som vi altid har været, — dersom vi stadig skal høre den Slags Snak, saa er der ingen som helst Udsigt hverken til Vaabenhvile eller Fred.

Nej, lad os dog være Mennesker og se at komme ned fra den politiske Prædikestol, som begge Parter altfor længe har staaet paa. Lad os prøve paa at se, hvad et fornuftigt Menneske, der stod udenfor hele Striden, vilde dømme om denne. Han vilde formodentlig omtrent fælde følgende Dom: Den gjennemsete Grundlov af 1866 rummer en Selvmodsigelse. Den er ikke alene „Menneskeværk", men den er meningsløs; thi den stiller de to Thing overfor hinanden paa en saadan Maade, at naar der bliver Strid mellem dem, er Konflikten uløselig. Og Striden kom. Folkethinget holdt paa Folkethingsparlamentarismen, hvilket det havde en ret antagelig Grund til, da alle gamle Politikere fra Grundlovens ældste Dage, baade af Højre og Venstre, har udtalt sig i den Retning. Men Landsthinget og Regjeringen ansaa dette for en Ulykke, og for at undgaa den, satte de Folkethinget ud af Spillet, byggede Fæstninger, udgav Penge og lavede Love paa egen Haand. Dermed blev Forfatningen sprængt. Man kan trættes til Dommedag om hvem der har Skylden, men en Ting kan fornuftige Mennesker ikke trættes om, og det er, at Danmarks Riges Grundlov er død og borte, og at den Frihed, som endnu er i Landet, den er der *ikke* i Kraft af Grundloven, men i Kraft af den offentlige Mening i en civiliseret Stat i det 19. Aarh., som altid vil kræve noget mere Frihed i forskjellige Retninger end den offentlige Mening i en Stat i det 17. Aarh.

Saaledes omtrent vilde en upartisk Tilskuer af vore politiske Tilstande aabenbart dømme. Højre har havt særlig Kjærlighed til den Halvdel af Grundloven, der omhandlede Kongemagten og Landsthinget, Ven-

stre har særlig Kjærlighed til den Halvdel, der omhandlede Folkethinget. Hvis man derfor vilde sige, at begge Parter havde havt en halv Kjærlighed til Grundloven, saa vilde der være nogen Sandhed i det. Men naar Højre taler om sin „dobbelte“ Kjærlighed, saa er det i den politiske Prædikestil, som man med et jævnt Ord kalder Hykleri. Og det er et Hykleri, som ikke gjør den fjerneste Gavn, men Skade. Højre og Venstre har ganske simpelt elsket det i Grundloven, som bedst passede i deres eget Kram, og da det ulykkeligvis var hver sin Halvdel de elskede, saa endte det med at Grundloven gik midt over. Det er, som sagt, aldrig værd at trættes om Skylden. Intet er mere ufrugtbart end en evindelig Trætte om en fuldbragt historisk Kjendsgjerning, især mellem dem, der selv har spillet en Rolle med i denne Historie. Vore Børnebørn vil kunne se adskilligt mere upartisk paa den Sag end vi. Og de vil formodentlig komme til det Resultat, som man i Reglen kommer til, naar man paa Afstand betragter politiske Kampe, at ingen af Partierne har været Engle.

Det forekommer derfor mig, at „Vaabenhvilen“ hviler paa den allersolideste Grundvold, naar begge Parter erkjender, at Grundloven er død og borte, og at Tiden for Øjeblikket ikke er til at sætte noget andet i Stedet. Vi lever foreløbig paa de Stumper af Grundloven, som der endnu ikke har været nogen Strid om, fuldstændig forberedte paa, at bliver der Strid om dem, saa gaar de samme Vej som alt det øvrige, indtil der ikke er andet tilbage end den første Halvdel af § 25. Men det er mulig i alle Parters Interesse, at vi foreløbig bliver siddende paa den gamle Grundlovs Grav, holder os saa nær til den som mulig, og paa en Maade gjør Spørgsmaal til den døde Grundlov om et og andet, som den endnu faar Lov til at svare paa, skjøndt Hovedet er hugget af den. Vi er ganske forberedte paa, at den faar ikke Lov til at give andre Svar end dem, som Højre vil, da Forfatningslove altid har den mærkelige Egenskab, ganske at rette sig efter det Parti, der har Magten. Nu har Højre Magten hos os, og derfor er „Grundloven“ et villigt Redskab i dette Partis Haand. Man regjerer fuldstændig enevældigt paa visse Omraader, — naturligvis i Henhold til „Grundloven“. Faar Venstre engang Magten, — hvad det naturligvis faar — saa vil det samme gjentage sig. — „Grundloven“ er Højre eller Venstre, eftersom det herskende Parti er Højre eller Venstre. Og bliver Socialdemokratiet engang det herskende Parti, saa bliver „Grundloven“ socialdemokratisk. Det er med en Grundlov, ligesom med Biblen. Denne er katholsk, luthersk, reformert, baptistisk, irvingiansk o. s. v., ganske ligesom de er, der læser den.

For Øjeblikket er „Grundloven“ altsaa Højre, thi „Grundloven“ er ganske simpelt Højres Villie. Og saaledes forstaaet bliver der Mening i den „dobbelte“ Kjærlighed. De har dannet den i deres Billede, efter deres Lignelse, og man elsker altid sit eget. Ganske paa samme Maade vil vi elske den, naar vi har faaet gjort det samme. — Det er det praktiske Udbytte af hele denne politiske Strid, at vi har faaet et Kursus i, hvad en „Forfatning“ er. Den er et Stykke Papir, der ligger gjemt et eller andet Sted under Laas og Lukke, men som for den Sags Skyld akkurat ligesaa godt kunde ligge i en Papirkurv, thi Livet gaar sin Gang, og Livets Lov er Kampen for Tilværelsen. Og i den Kamp, der er snart Højre, snart Venstre oven paa, indtil engang baade Højre og Venstre maa give Plads for nye Partier, der sidde inde med Fremtidens Tanker. Af et gammeldags Parti at være, har Højre gjort respektable Anstrængelser og forsaavidt fortjent at have Held med sig. Men er det klogt, saa stoler det ikke for meget paa Heldet. Man vinder sjælden to Gange den store Gevinst i Lotteriet.

Indtryk fra Udstillingen.

I.

En Tur paa Udstillingen! Ja med Fornøjelse. De ønsker særlig at se Landbrugsafdelingen! Vel; vi gaar ind ad Hovedindgangen ved Halmtorvet, drejer til højre om Hovedbygningen, forbi Gamle Karlsberg, der udvortes set har en slaaende Lighed med en Landsbykirke. Vi følger Spaseregangen med Bondegaarden, Længdehallen og det gult skinnende russiske Kapel paa venstre, samt adskillige mindre Bygninger, deriblandt Palæstina-Huset paa højre Haand. Vi lader i forbigaaende Øjet falde paa de nydelige østerlandske Sager, som udbydes til Salg i dette Hus; vi kaster et flygtigt Blik paa Ny Karlsberg, der endnu mere end det gamle ligner en Kirke. Sært, som de to store Ølproducenter bygger i Bedemandsstil. Vi fortsætter vor Gang op over Broen, under hvilken Brandvæsenets Udstilling findes, og hvor man, naar man ulejliger sig ned ad Trappen, kan se Ilden blinke gjennem Vinduerne i Kong Georgs Palæ i Bredgade i Kjøbenhavn, og hvor Brandfolkene er i fuld Virksomhed med at slukke og redde. Vi kommer over Broen, har Maskinhuset paa højre, Hr. Bahnsons og Hr. Ravns Kanoner paa Venstre Haand. Sælsomme Erindringer stiger op i vor Sjæl. Et Par sorte vagthavende Uhyrer glor os i Møde; bare vi kan slippe forbi. Naa, Gud ske Lov, de har en Prop i Munden, — jo det gik. Imidlertid er vi naaet Udstillingspladsens yderste Hjørne; vi slipper igjennem en Udgang og staar pludselig paa en venlig Græsmark, hvor vi i nogen Afstand har Telte, Flag, Musik, Mennesker og Kreaturer; der er Fedeskue; det hele minder om et Landsbymarked. Vi nærmer os Kreaturerne, der bundne i Baase med Halvtag over, paa sædvanlig kreaturmæssig Maade vender Bagdelen til. Naa, de kan for øvrigt være deres Bagdele bekjendt. Hvem der ønsker at se Kjød og Fedt i levende Live, bør ikke forsømme at gaa herhen. Her er kolossale Tyre til en Vægt af 2300 Pd., vældige Køer, der vejer 1600, og nydelige Kvier, der vejer 1000 Pd., altsammen lækre Sager. Kreaturerne selv synes dog ikke at være

saa glade ved Tilværelsen, de har for meget Fedt. De synes at være temmelig uciviliserede. En præmieret Ko skulde fotograferes, men den havde ikke Dannelse nok til at staa stille. — Vi vende tilbage. Vi skal samme Vej, der er ingen anden. Saa snart vi er slupne igjennem Indgangen, staar vi midt imellem en Mængde Avlsredskaber, Plove, Harver o. s. v. af alle Konstruktioner. Derefter gaar vi ind i Maskinhusets Sidefløj, hvor man næppe kan komme frem for Saamaskiner, Mejemaskiner, Rensemaskiner og utallige andre Ting. Endelig kommer vi ind i Vognskuret. Her er dejlige Ting, Vogne af alle Størrelser og Arter (der er ogsaa Dukkevogne) forspændte med vælige Heste i sølvglindsende Seletøj; her er Vognlygter med elektrisk Lys, som springer frem, saa snart der trykkes paa en Knap. Her er kort sagt af den Slags alt, hvad der kan faa den pragtelskende Landmands saavel som den rige Grosserers Tænder til at løbe i Vand. Derefter skynder vi os tilbage over Broen og til venstre forbi Guldsmedens Hus og alle de andre Bygninger (som vi denne Gang ikke faar Tid til at se) gjennem Kostalden, hvor der ikke er stort andet at se end drøvtyggende Køer. Vi trænger til en Forfriskning. Vi styrer vor Gang mod det arbejdende Mejeri, nyder et Glas Mælk og et Fransk-brød med nykjærnet Smør til 20 el. 25 Øre. Derefter beser vi Mejeriet samt alle de i de derværende Bygninger udstillede Landbrugsprodukter. Det er umuligt at skrive derom, det kan kun ses. I en tilstødende Bygning findes en righoldig Samling af det, som Landmænd plejer at kalde „Skrammel", nemlig gammelt Haandværkstøj, gamle Avlsredskaber, og andre sære Ting. I Praksis har alt dette ingen Værd; men det har kulturhistorisk Interesse. Ved at stille det Side om Side med Nutidens Frembringelser paa samme Omraade, falder sidste Aarhundredes Fremskridt klart i Øje. Vi fjærner os fra disse gamle Sager, lægger Vejen gjennem Hestestalden, hvor Blomsten af Landets Hesteavl er samlet. Derfra gjennem Hedeselskabets Udstilling, efter Udgangen fra hvilken vi er lige ved at løbe Næsen mod en kæmpemæssig Gjenstand, der ved nærmere Eftersyn viser sig at være Tuborgs Ølflaske. Denne Gjenstand udmærker sig især ved sin uhyre Grimhed. Sært, at ikke ogsaa dette Ølfirma har bygget en Kirke. — Endelig staar vi ved Tivolis Udgang. Vi sunder os paa alt det, vi har set. Men den umaadelige Mængde Ting, som har passeret vort Øje, og af hvilke vi kun har faaet et flygtigt Glimt, løber rundt i Hukommelsen som en Hvirvel. Vi kan bare erindre, at det næsten alt sammen var dejligt og storartet, at det vidnede om Menneskeaandens, som om Haandens Kraft, om Intelligents, om Arbejde om Fremskridt.

N. J. Nørlund.

II.

Det er vanskeligt at skrive noget om Udstillingen; thi man véd ikke, hvor man skal begynde og hvor man skal ende. Og saa er det desuden umuligt at skrive saadan, saa Folk faar et levende Indtryk af, hvordan det hele er. Folk faar saameget om Udstillingen i de forskjellige Blade, saa jeg antager de er snart kjed af det.

Ved at se alle disse Gjenstande, forbauses man over den Forskjel, der er paa de riges og fattiges Liv. Der er Rum, udstyret med de dejligste og kostbareste Møbler. Der er Guld og Sølvsager, hvoraf enkelte Gjenstande har en Værdi som en hel Formue. Der er Malerier, saa dyre, saa en hel Familie vilde kunne leve af Renten af Kjøbesummen, og der skulde en stor Bondegaard til at betale et enkelt af dem. Der er Vaser og Gjenstande af Porcellain og Glas, saa hvis en ulykkelig Tjenestepige slog en saadan Ting itu og skulde betale den, saa maatte hun tjene hele sit Liv uden Løn. Der er Damekjoler saa fine, saa tre Arbejderfamilier paa Landet maatte lægge hele deres Løn sammen for et Aar, og de kunde endda ikke naa til at betale en af dem. Hvad siger man om et Skriverbord til 4000 Kr., et Skrivetøj til samme Pris, en Kakkelovn til 2000 Kr., et Maleri til 80,000 Kr., en Vase til 6000 Kr., en Damekjole til 1000 Kr., en Sølvopsats til 20,000 Kr. Hvis der ved Siden af alt dette havde været et lille Rum, fremstillende en kjøbenhavnsk Arbejderfamilies Stue i arbejdsløse Tider — saa vilde man have faaet et meget levende Indtryk af Livets Modsætninger, saa vilde man sige til sig selv, at disse Modsætninger kan ikke i Længden bestaa ved Siden af hinanden. Ja, hvis der var den samme Modsætning mellem de Mennesker, der lever under saa højst forskjellige Vilkaar, saa kunde det lade sig gjøre. Hvis nogle var saaledes beskafne, at de ikke kunde undvære alt dette, og andre saaledes, at de ikke savnede noget, selv i den dybeste Fattigdom, saa var det en naturlig Fordeling af Livets Goder, den der nu finder Sted. Men nu er det jo saadan, at de Mennesker, som lever under disse stik modsatte Forhold, de er væsentlig ens. De har samme Kjød og Blod, samme Evner og Begavelse, samme Ønsker og Længsler. Man kommer til at spørge: Hvorfor har Gud ikke skabt Menneskene saadan, at nogle har ligesaa let ved at lide og savne, som andre ved at ønske og begjære. Med Dyrene er det jo saadan, at nogle opholder sig helst i Mørket og Snavset, andre i den rene Luft, i det lyse Solskin. Hvorfor er det ikke ligesaa med Menneskene? Havde det ikke været bedre, om nogle havde faaet en saadan Natur, at Snavs og Stank og Mørke havde været deres naturlige Element, saa de ønskede aldrig at bytte det bort for al den Hygge og Pragt, hvormed Velstanden og Rigdommen kan smykke sit Hjem. Men nu har Gud ikke skabt Menneskene saadan. De trives alle bedst i den rene Luft, i det lyse Solskin, omringet af Hygge og Velvære. Man kan befinde sig vel uden at være omringet af Møbler og Gjenstande, som de ovenfor omtalte. Men der er en Mellemvej mellem disse Yderligheder.

Paa den anden Side maa man være glad ved, at der er Folk, der er saa rige, saa de har Raad til at kjøbe den Slags Ting. Thi var der ikke Afsætning

paa saadanne Sager, saa vilde de jo slet ikke blive forfærdigede, og Menneskene fik da ikke Lejlighed til at øve deres Kunstfærdighed. Det er jo Meningen, at hele Skabningen skal være et Skjønhedens Rige, at ethvert Stof skal bearbejdes saaledes, saa det faar den smukkest mulige Form. Det er en af de Maader, hvorpaa vi skal gjøre os Jorden underdanig, at Menneskene ligesom skal indblæse det døde Stof Skjønhedens Liv. Men det mislige ved de nuværende Forhold er, at det er kun nogle enkelte, der nu kan omgive sig med dette Skjønhedens Rige, medens den store Mængde lever i Styghedens Rige. Og en anden Mislighed er det, at Skjønhedens Rige tit vindes uden nogetsomhelst Arbejde. Mange fødes til dette Rige uden at de behøver at røre en Haand for at vinde det og bevare det. Andre derimod kunne arbejde haardt hele deres Liv, uden at faa et Glimt af Skjønhedens Rige at se i deres eget Hjem. De sér det kun paa Udstillingerne. Og det er vistnok ikke sundt at se Glimt af et Rige, som man selv altid er udelukket fra. — Der er ingen Tvivl om, at hvormegen Gavn end disse store Udstillinger gjør, saa er der den Fare ved dem, at den fattige, ved at se dem, kommer til at føle sin Fattigdom endnu dybere. — Kløften mellem Fattigdom og Rigdom bliver større, naar den fattige faar et Indblik i den Rigdommens Verden, der er lukket for ham. Men det er jo muligt at det *skal* være saadan, at Kløften skal ses i hele sin Dybde, før den bliver nogenlunde udjævnet.

Udstillingen er et stærkt Vidnesbyrd om, at vi Danske er et øldrikkende Folk. Nogle af de prægtigste Bygninger der er derinde, er opført af vore bajerske Ølbryggere. En har bygget en Efterligning af den gamle Nicolaj Kirke her i Kjøbenhavn. Det er vel vanskeligt at finde, hvad Sammenhæng der er mellem en Bajer og en Kirke, uden det skulde være den, som er udtrykt i det gamle Ord, at hvor Gud bygger en Kirke, der bygger Fanden en Kro ved Siden af. En anden Brygger har opført en hel Bygning af lutter tomme Flasker. Man kan ikke sige andet, end at dette er et ærligt Skilt. At Flaskerne er tomme og Folk fulde, er Bryggernes Levevej. — En tredje har bygget en Flaske af Højde som et almindeligt Kirketaarn. Han har mulig derved villet antyde et Haab om, at Øldrikningen her maatte stige i en saadan Grad, saa en kommende Slægt ikke kunde lade sig nøje med mindre end Flasker af en saadan Størrelse. Forøvrigt er der den Forskjel paa denne Flaske og almindelige Flasker, at medens man i almindelige Flasker gaar tilbunds, saa gaar man i denne tilvejrs, idet der er anbragt et Hejseapparat inde i Flaskens Bund, saa man kan blive hejset helt op i Tolden, og faar derved det frie Blik ud over Verden, som mange faar, naar de naaer Bunden af en almindelig Flaske.

Disse Bryggeskilte kan vel næppe henregnes til Skjønhedens Rige. Men det er desværre et Rige, der er meget udbredt og meget søgt. Der er altid sort af Mennesker udenfor Døren til den store Flaske. Adgangen er nemlig gratis. Det koster ingenting at komme tilvejrs i den. Men Bryggeren gjør vel Regning paa, at desto flere skal gaa tilbunds i hans Flasker. Og der er Adgangen ikke gratis.

„Uforsonlige".

Under denne Titel har den norske Digter Arne Garborg skrevet et Skuespil, der er udkommet paa P. G. Philipsens Forlag.

Det er en alvorlig Bog, god et faa Forstand af for dem, der giver sig af med Politik. Det er særlig norske Forhold, Digteren har for Øje, men den har Ærende til alle Steder, hvor der er politisk Liv og Strid.

Hovedindholdet af Bogen er dette: Der er et Ministerium, hvis ledende Mand er en Biskop Blume, en fin Politiker. Det brændende politiske Spørgsmaal er, om der skal indføres almindelig Stemmeret eller ej. De „Uforsonlige" holder paa den almindelige Stemmeret. Hovedmanden blandt dem er Venstres Fører, Advokat Hoffmann, den rige Grosserer Kruge, Redaktør Gill og den unge Journalist Herman Henning. — Det gjælder nu for Minister Blume, som er en Modstander af den almindelige Stemmeret, at faa disse Folk over paa sin Side. Hertil benytter han sig af en lun Bonde, Nærum, som tildels har hørt til de „Uforsonlige", men som dog stadig har vidst at holde sig en Bagdør aaben til den anden Side. Den første, Nærum vinder for Ministeren, er Venstres Fører, Advokat Hoffmann. Han kjøbes ved at blive Justitsminister. Saa kommer Turen til Grosserer Kruge. Hans „Uforsonlighed" dæmpes ved at blive Finantsminister. Journalist Henning kjøber man ved at gjøre ham til Redaktør af et Blad, der skal støtte Regjeringens Politik.

De, som saaledes lader sig kjøbe, er paa ingen Maade skildret som slette Mænd. Der er et Sted i Bogen, der lyder saaledes: „Det er ikke den enkeltes Fejl, kjære! Mændene er som deres Tid. Sagen er: — der er for nuværende Tid akkurat saa liden og saa megen Moralitet i det norske Folk, at omtrent en hvilkensomhelst af dets repræsentative Mænd kan gaa hen og søbe den Kaal, han har spyttet i, naar han derfor erholder en passende Godtgjørelse".

Navnlig er den unge Journalist skildret som en ædel Mand, virkelig begejstret for den Sag, som han kæmper for. Men da Venstres Fører, Advokat Hoffmann, som han har havt den fuldeste Tiltro til, svigter, saa mister han sin Tro til Mennesker. Han siger et Sted: „Jeg er opvoxet i Troen paa ham. Saalænge jeg har levet, og lidt til, har han staaet og kæmpet den store Kamp under Spot og Had og sejg Modbør. Hans Ord har været min Sjæleføde og min Hjærtevarme, fra den Tid jeg begyndte at skjønne". Og et andet Sted siger han: „Tre Slægters Slid solgt for en Ministeruniform og vor Ungdoms Helt liggende sprukken paa sine Gjerninger som Apostelen

Judas. Skulde vi ikke harmes, saa vi blev hvidglødende". — „Vistnok bliver Folket snydt" — siger han et tredie Sted — „men Folket ta'r det saa roligt, at hvorfor skulde det ikke snydes. Naar det ta'r hvadsomhelst, fortjener det hvadsomhelst".

Medens saaledes Journalist Henning beroliger sin Samvittighed med, at Folket har ikke fortjent bedre end at blive snydt, fordi det roligt finder sig i alt, saa trøster Advokat Hoffmann og Grosserer Kruge sig med, at naar de bliver Ministre, saa vil de kunne faa Lejlighed til at gjennemføre adskillige frisindede Reformer.

Begge disse Undskyldninger kan ganske vist ikke ligefrem afvises som aldeles uberettigede. Et Sted siger Journalist H.: „Folket! hvad er Folket? — Der gaar det norske Folk og maaber som sædvanlig. Ser De? Vadmelstunge, transtøvlede, blide som Smørgrød! Bliver de snydte, saa siger de: hæ!" Og et andet Sted: „Alt bliver forgjæves, indtil det norske Folk samler sig en Dag og gjør sig frit. Ikke med Taalmodighed, forstaar De, ikke med Besindighed. Med Jern". Men han har ingen Tro til, at dette vil ske, da han mener, „at det norske Folk slet ikke er til". —

Det vil ikke kunne nægtes, at den. der ser saa mørkt paa Forholdene, heri har en Slags Undskyldning for at opgive Kampen for det hele. Men Spørgsmaalet er først, om Journalist H. ser rigtigt. Det er sikkert nok, at der i vore Dage ikke er megen Kraft i os. Kulturen har gjort os blødagtige. Vi mangler Vilje, og vi har ikke Mod til at sætte noget ind paa en Sag. Men Spørgsmaalet er, om ikke baade Modet og Viljekraften kunde vækkes, naar Folket havde Førere, der selv var i Besiddelse af disse Egenskaber. Der var en Tid, da man var tilbøjelig til at løfte „Folket" til Skyerne. Der var ikke de Dyder, som det ikke var i Besiddelse af. Nu synes der at skulle foregaa et Omslag til den modsatte Yderlighed. Man bliver tilbøjelig til at betragte Folket som nogle rene Pjalte. Begge Dele er en Fejltagelse. Der er i Folket alle Muligheder, og det beror for en stor Del paa de Mænd, som Folket har Tillid til, hvilke af disse Muligheder der skal komme frem. Er Førerne modige, saa bliver Folket det samme, er de derimod vaklende og tvivlraadige og fejge, saa bliver Folket sløvt og forsagt.

Naar Advokat Hoffmann og Grosserer Kruge trøster sig med alle de store Ting, de skal udrette, blot de bliver Ministre, saa er der heri en Blanding af Sandhed og Løgn. Selvfølgelig er det ikke alene „for Fædrelandets Skyld", at de gjerne vil paa Taburetterne, men nok saameget for deres egen Skyld, og mange af de store Reformer, de mener at kunne gjennemføre, vil aldrig blive til noget. De vil komme i Omgivelser, som betydeligt vil bidrage til at afsvale deres Iver. — Men der er det at sige til deres Undskyldning, at under almindelige Omstændigheder foregaar et Folks Udvikling ikke i Galop, men i Skridtgang, og at de vil kunne føre Udviklingen nogle Skridt frem, derom kan der vel ikke være nogen Tvivl.

Lad os tage et Exempel fra vore egne Forhold. Lad os sætte, at nogle af Venstres Førere kunde blive Ministre ved at godkjende og fuldføre f. Ex. Kjøbenhavns Feltbefæstning. Naturligvis vilde de blive ansete som Forrædere, og de vilde ogsaa være det. Men noget kunde tale til deres Undskyldning. De kunde sige, at Kjøbenhavns Feltbefæstning bliver alligevel under alle Omstændigheder gjennemført. Bliver de nu Ministre, saa vilde de ikke alene kunne hindre den permanente Befæstning, men de vilde ogsaa kunne gjennemføre adskilligt, som ellers ikke kan blive gjennemført nu. — Folket vilde alene se paa, at de havde brudt deres Ord og var gaaet ind paa noget, om hvis Skade de var overbeviste. Men de vilde særlig se paa — ikke alene, at de blev Ministre, hvad jo altid kan være en Behagelighed —, men de vilde tillige se paa, at de kunde forhindre en endnu større Skade end den, de godkjendte, og at de kunde udrette noget godt, som ellers ikke kunde blive udrettet. Folket vilde betragte Sagen alene fra Følelsens Standpunkt, de Venstreførere, der blev Ministre, vilde betragte Sagen særlig fra Klogskabens Standpunkt. Og begge disse Standpunkter er i og for sig berettigede.

Hovedspørgsmaalet i Arne Garborgs interessante Skuespil er altsaa dette: Skal man blive Idealet tro, selv om der ingen Udsigt er til dets Gjennemførelse, ja, naar man véd, at man ved at svigte Idealet i Virkeligheden kan komme det nærmere. — Hertil kan man maaske sige, at man skal ikke stille et politisk Ideal op uden samtidig at gjøre det klart baade for sig selv og Folket, at skal det gjennemføres i en Hast, saa koster det Blod. Og er man ikke rede til at offre den Kjøbesum, saa vil der gaa en god Stund før det kan gjennemføres. — Det har været Ulykken ved hele vor Politik, at man har stillet et politisk Ideal op for Folket, og saa har man indbildt sig selv og andre, at naar man bare stod og gloede paa det Ideal, og holdt Taler om det, og raabte Hurra, og drak Skaaler for det —, saa kom det dumpende ned til os af sig selv. Vi har paa en Maade været umaadelig højt oppe, men paa en anden Maade meget langt nede. Thi offre noget for Idealet —, nej! det vilde vi ikke. Undtagen et Par Kroner til demokratisk Fond. — Saadan er Førerne og saadan er vi Menige. Vi har ikke noget at lade hinanden høre.

Arne Garborgs Bog er god at faa politisk Forstand af. Der er en Mængde ypperlige Repliker, saa skarpe og bidende, saa de brænder sig ind i en. Den blotter uden Barmhjærtighed en Mængde Skrøbeligheder hos Politikere i vore Dage. Men den er et digterisk Indlæg. Den stiller de politiske Syndere op til Skræk og Advarsel; men den har ingen Sympathi for det, som de kan sige til deres Undskyldning.

De jydske Heder.

„Det danske Hedeselskab“ har sat sig det Maal, at opdyrke de jydske Heder. Et mere fortjenstligt Foretagende gives der næppe her i Landet, og Oberst løjtnant *Dalgas*, der var Hovedmanden for Selskabets Stiftelse 1866 og endnu dettes administrerende Direktør, er aabenbart en Mand, der i høj Grad fortjener sit Fædrelands Tak for hvad han har udrettet. Den Oversigt over Selskabets Organisation og Virksomhed som nylig er udkommet, viser tilfulde, hvor betydningsfuldt Selskabets Virksomhed er.

Danmark er 700 □ Mile stort. Deraf henlaa indtil 1866 de 140 □ Mile som Hede. Altsaa en Strækning, der er et godt Stykke større end Sjælland. I Løbet af 20 Aar er det nu lykkedes at erobre 40 □ Mile fra Heden, saa der er nu kun 100 tilbage. Det opdyrkede Areal er indtaget dels til Agerbrug, dels til Eng, dels til Beplantning. Moser og Kjær ere udtørrede, Engvandingskanaler ere anlagte efter en saa stor Maalestok, saa man anslaar det Areal, der vandes ved Hjælp af disse, til c. 15,000 Tønder Land med en Værdi af c. 6 Millioner Kroner. Over 900 Mergelgrave forsyne den magre Jord med dette frugtbargjørende Produkt, og for at føre Mergelen til Steder, hvor det ikke findes, er der anlagt to, 6 Mil lange, Mergelbaner.

Men Hovedsagen er Beplantningen. Man bildte sig ind, at *Træer* ikke kunde gro paa den jydske Hede. Dette er imidlertid en Fejltagelse. Heden har til ind i det 16de Aarhundrede, næsten overalt været bedækket med Skov, og det viser sig ogsaa nu, at navnlig Bjergfyrren trives særdeles godt. Det Areal, der er indtaget til Plantager, udgjør c. 87,000 Tdr. Land, hvoraf Halvdelen er beplantet og Resten antages at være beplantet om ti Aar. Desuden plantes der nu omkring Gaarde og Huse, paa Bakkeskrænterne, levende Hegn anlægges, saa den jydske Hede vil snart ikke være til at kjende igjen. — Hedeboerne faa af Selskabet gratis Vejledning til at udføre alle disse Arbejder, og der uddeles Planter til Befolkningen enten gratis eller til halv Pris.

Hr. Dalgas roser særlig *de smaa Hede-Jordbrugere*, disse flittige og virksomme Nybyggere, der har nedsat sig rundt om i Heden. Han antager, at disse Folk, ved Hedeselskabets Hjælp, har opdyrket 20 □ Mil i de sidste 20—30 Aar. Mange Steder, hvor man før saa en uoverskuelig Hede, tom for Huse, Mennesker og Dyr, ser man nu Hundreder af nette Vaaninger med 1, 2 eller 3 Længer, omgivne af veldyrkede Agre. Uden at vi andre har vidst synderligt af det at sige, har altsaa disse Smaafolk forøget vort Fædreland med et Stykke Land saa stort som hele Nordsjælland. Dette kan man kalde „at bygge sit Land“.

Der foreligger altsaa her en Samfundsopgave af den største Betydning, som bør støttes af alle Kræfter, dels derved, at Folk melder sig ind i Hedeselskabet, dels ved Understøttelse fra Statens Side. En saadan Understøttelse gives ganske vist nu, men det forekommer mig, at den burde forøges meget betydeligt. — Hedeselskabet burde aldeles ikke være afhængig af private Folks Bidrag, men Staten burde ganske simpelt give det, hvad det behøver. Vi giver en saadan Mængde Penge ud til ingen Nytte, saa det vilde være en sand Fornøjelse at give dygtig med Penge ud til et Formaal, der har en saa overordentlig Betydning. Hr. Bahnson graver vore Penge ned i Kanaler og Forter, fælder vore Skove, og stiler efter, — selvfølgelig i den bedste Mening, — at gjøre en af de frugtbareste og skjønneste Pletter i vort Fædreland til en Ørken. Der gror intet Græs, hvor han og Selvbeskatterne sætter deres bestøvlede og besporede Fod. Og hele Folket nødes til at give Penge ud til alt dette, som vi tro vil blive en Pind til vort Fædrelands Ligkiste. — Hedeselskabet og de jydske Hedeboer graver vore Penge ned i den jydske Hede. Men efter disse Penge gror der Græs og Korn og Skove. Og jo flere Penge vi giver ud til dette Formaal, desto rigere bliver Landet. Det er den militære og den civile Politik, der her staa overfor hinanden. Den ene vil ødelægge os, den anden vil frelse os.

Til Ungdomsforeningerne.

Da vi unge, som har sluttet os sammen i politiske Foreninger, ere saa heldigt stillede, at vi har os et Medlemsblad, og er tilmed saa heldige, at intet Provisorium er kommen mellem os og vort Blad — jeg mener, vi har Lov til at udvexle Tanker i dette Blad — saa skjønner jeg ikke rettere, end at det er alt for lidt, at Ungdommen tager Ordet derigjennem. Hvis er Skylden? saavel min som nogen andens, og derfor tillader jeg mig nu med den ærede Red.s Tilladelse at tage Ordet for et Par Henstillinger.

For at komme til at begynde ved den rette Ende nødsages jeg til at omtale, hvad Ungdomsforeningerne var i deres Begyndelse og hvad de er nu. Da Ungdomsbevægelsen rejstes, var alle saavel unge som gamle politisk begejstrede, og Ungdomsforeningerne skjød op som Paddehatte, der var Liv og Lyst til Arbejdet over hele Linien, og efter at der var oprettet en stor Del Foreninger, organiserede Ungdomsforeningerne sig og blev saa at sige „ét Hoved under èn Hat“. Vi fik nemlig, saavidt jeg husker ret, valgt en Overbestyrelse for de danske Ungdomsforeninger den 7de Nov. 1886 i Kjøbenhavn, med Redaktør Regnar Petersen, Næstved, som Formand, og med Redaktør Lassen, Aarhus, som Repræsentant for Midtjylland, men det forekommer mig, at denne Bestyrelse har opfyldt alt andet end sin Pligt overfor Foreningen.

Det er en nødvendig Selvfølge, at naar en Ungdom skal svare til Hensigten med dens Organisation, saa maa den ledes og ikke tøjlesløs voldgives til eget Godtbefindende. Saa udarter den let fra Hensigten, og det er min Mening, at denne Overbestyrelse skulde

lede Ungdommen, lave dens Slagplan og foranstalte Delegeretmøder, hvori Ungdommen kunde mundtlig udvexle Tanker og komme til at forstaa hverandres Svar; men hvad har den paa dette Omraade gjort? Intet! Og jeg mener, skal dette Forhold vedblive, saa vil Ungdomsforeningerne snarlig gaa til Grunde. Vi Unge er ikke saa realistisk anlagte, at vi kan finde os i vedblivende at dreje den gamle Lire, vi maa absolut følge med Tiden, følge med i alt, hvad der rører sig, og særlig maa vi følge med i, hvad der rører sig i frisindet Retning. Ved Delegeretmødet den 7de November 1886 fik vi et Program, saalydende: Vi arbejder for „Valgrettens Nedsættelse til en lavere Aldersgrænse" — det er vi unge fortrolige med og enige om, og den Fordring glemmer vi ikke, naar Lejlighed til Tankens Realisation kommer dernæst vil vi arbejde for „Militarismens Afskaffelse" — javel vil vi have Militarismen ialtfald i dens nuværende Skikkelse afskaffet, men nogle af os vil mere, vi vil arbejde for Skyttesagens Fremme til Betryggelse for, at den Dag maa komme, da hensynløse Magthavere ikke tør krænke vor Ret og bryde vor Lov, og forøvrigt mener jeg, at Ungdomsforeningerne med Held og til Gavn for dem kunde tage den Sag op og derved udfylde den Tomhed, som er tilstede i Sommermaanederne. Endvidere vil vi arbejde for „Arbejdernes sociale Selvstændighed". Dette Punkt er vel det, som der er gjort mindst ved i Ungdomsforeningerne paa Grund af, at det er et af de største Samfundsspørgsmaal, som er oppe for Tiden, men jeg tror nok, at det gaar med dette som med det første Punkt i Programmet, at det er indarbejdet saaledes i den demokratiske Ungdom, at den vil være med til at realisere Tanken om en mere retfærdig Samfundsordning dette Spørgsmaal vedrørende, naar Lejlighed gives.

Der er som bekjendt en stor Del Kvinder i Foreningerne, men den Diskussion, som vi fører, og de Møder, vi afholder, bliver for dem noget trættende, særlig da der nu arbejdes saa ihærdig for Kvindesagen, og da der netop for denne Sag, som jo er af stor Vigtighed, arbejdes alt for lidt i Landkredsene, var det Ungdomsforeningernes Pligt af Hensyn til sine kvindelige Medlemmer ogsaa at optage denne Sag paa sit Program. Det kan godt være muligt, at alle Medlemmerne ere ikke enige om den Sag, men der er ingen Ulykke i, at der i Foreningerne er en Smule venskabelig Opposition, tværtimod tror jeg, at det gavner Udviklingen. Der er selvfølgelig meget mere, som jeg mener Ungdommen bør tage op, men Hovedsagen for mig er, at vi arbejder støt og ensartet over hele Linien. Naar vi løfter i Flok, saa drager vi nok det store Læs, men for at det kan ske, maa vi fordre af vor Overbestyrelse, at den snart lader høre fra sig (hvilket jeg tvivler paa, at den gjør). Og jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at istedetfor at vente paa, at Overbestyrelsen skal gjøre noget, skal vi selv begynde paa at gjøre noget i Retning af at udarbejde en Virksomhedsplan, som kan fyldestgjøre de Krav, som Tiden stiller til Ungdommen og det mener jeg kan ske bedst ved at sammenkalde til et Møde af Delegerede fra alle Ungdomsforeninger, og paa dette faa Tid og Lejlighed til at udarbejde en Virksomhedsplan, og derved opmuntre Ungdommen baade paa de Egne, hvor der allerede er Ungdomsforeninger og hvor der ingen endnu er oprettede, til at oprette Foreninger, saaledes at Ungdommen kan staa som en vel organiseret Hær, parat til at tage Del i den politiske Kamp.

Hundslund pr. Horsens, i Maj 1888.

Hans Hansen.

Program
for
Nordisk Kvindesagsmøde,
hvortil indbydes af
„Kvindelig Fremskridtsforening" i Kjøbenhavn
(Kasino, Amaliegade) d. 14., 15. og 16. Juli 1888.

Lørdag den 14. Juli.

Kl. 9. Mødet aabnes af Kvindelig Fremskridtsforenings Formand.
Kortfattede Meddelelser om Sagens Stilling i de nordiske Lande.

Kl. 9½ til 10½. *Kvindens Valgret*, ved Hr. *Fredr. Bajer*, Fru *Ragna Nielsen*, f. Ullmann, Hr. *F. T. Borg* og Frk. *Ali Trygg* (Helsingfors, Finland).

Kl. 10½ til 11½. *Fredssagen som Kvindesag*, ved Fru *M. Bajer*, f. Schlüter.

Kl. 12—1. *De kvindelige Arbejderes Stilling* (derunder Tyendesagen), ved Hr. *P. Knudsen.*

Kl. 1–2. *Samunderrisning for begge Kjøn*, ved Hr. *Herm. Trier.* Fru *R. Nielsen* og Frk. *Hagman.*

Kl. 2—3. *Afholdssagen som Kvindesag* ved Hr. *Edv. Wavrinsky.*

Kl. 5. *Forhandling* og mulig Beslutning om *Kvindens Valgret*, indledet af *Johanne Meyer*, f. Petersen. (Som Deltagere i Forhandlingerne ventes bl. a. Højskoleforstander *Grønvald Nielsen*, *Line Luplau* f. Monrad, Frk. *Ali Trygg* og *Concordia Løfving* samt Folkethingsmand *Henning Jensen*)

Søndag den 15. Juli.

Kl. 9. *Forhandling* og mulig Beslutning om *Afholdssagen som Kvindesag*, indledet af Frk. *Emilie Rathou*, Helsingborg. (Som Deltagere i Forhandlingerne ventes bl. a. fhv. Landsthingsmand *Kl. Johansen* og Redaktør *Hoelgaard*).

Kl. 4. *Forhandling* og mulig Beslutning om *de kvindelige Arbejderes Stilling* (derunder Tyendesagen), indledet af *Olivia Ankersen*, f. Larsen og *Johanne Meyer*, f. Pedersen. (Som Deltagere i Forhandlingerne ventes bl. a. Forstander *Jensen*, Lyngby, og Frk. *Lagesen* samt Journalist *Meyer*).

Mandag den 16. Juli.

Kl. 9. *Forhandling* og mulig Beslutning om *Fredssagen som Kvindesag*, indledet af *Louise Nørlund*,

f. Christiansen. (Som Deltagere i Forhandlingerne ventes bl. a. Hr. *E. Wavrinsky*, Stockholm, og *F. T. Borg*, Helsingborg).

Forhandling og mulig Beslutning om *Samundervisning for begge Kjøn*, indledet af Fru *Ragna Nielsen*, f. Ullmann. (Som Deltagere i Forhandlingerne ventes bl. a, Rektor *Palmgren*, Stockholm, Frk. *Alb Trygg* og Hr. *Herman Trier*).

Fredag den 13. Kl. 8 Aften mødes Deltagerne i Badstustræde 11 (Studentersamfundets Sal).

Mandag den 16. Kl. 9 Aften: Fællesmaaltid til 3½ Kr. Personen (med Vin).

Hvo, som vil bruge *Det forenede Dampskibsselskabs* Skibe fra Norge og Sverrige, kan vente Rejse frem og tilbage for Enkeltrejses Pris paa 1ste Plads, naar mindst 30 Personer slutter sig sammen, og i Forvejen gjør Aftale paa hvert enkelt Afgangssted.

Ved velvillig Imødekommen af Indenrigsministeriet er der indrømmet samme Nedsættelse paa *danske Statsbaner* som for Deltagere i Fagmøderne*).

Kun et begrænset Antal Adgangskort udstedes til Kvindesagsmødet, hvorfor Deltagerne bedes løse Kort snarest muligt hos Fru *Joh. Meyer* (Naboløs 4, Kjbh. K.)

*) Naar man inden 1ste Juli sender ovennævnte Fru *Joh. Meyer*, Naboløs 4, Kjøbenhavn K., ved Postanvisning — paa hvis Blanket tydelig Adresse maa opgives — foruden 1 Kr. 10 Øre som Adgangskortet og dets Forsendelse koster, desuden 4 Kr. 35 Øre, faar man tillige frit tilsendt en „Billet-Bog", lydende paa Navn, hvis Blade giver: 1) Adgang til billig Rejse (ikke Iltog, men 12 Dages Returfrist), 2) Logis-Anvisning, 3) gratis Besøg i *Udstillingen* d. 15.—17. Juli 3 Gange, samt indtil den 21. Juli 1 Gang i fransk Kunstudstilling, Panorama, Panoptikon, Zoologisk Have, Folkemusæum, Glyptoteket osv. Ikke-danske Deltagere kan faa Billet-Bøger paa samme Maade.

Bandagist Th. Bjerring,

Sygeplejeartikler & Forbindstoffer,

1, Frederiksberggade 1,

„Røde Kors" ved Siden af Apotheket.

Elegante Rejsehaandkufferter,

særdeles rummelige og solide, anbefales enhver à 5 Kr. pr. Stk., har før kostet 12 Kr. pr. Stk. Forsendes fra J. Knudsen, Bajlum pr. Roslev St.

Udstillingsgjæster

og andre Tilrejsende kan fra 1ste Maj for rimelig Pris faa Værelse og Kost for enkelte Dage eller for længere Tid paa **Københavns Højskole**, Chr. Winthersvej 25, Kjøbenhavn V. Hvem der ønsker at sikre sig Plads, maa helst i Forvejen skrive til mig derom. **F. Falkenstjerne.**

Haandværkere, Lærere til Feriekursus eller Tilrejsende, som kommer til Kjøbenhavn for kortere Tid, kan faa Bolig med fuld Kost til moderat Pris. Fuld Kost alene 30 Kr. mdl. Middagsmad 12 Kr. — Nørre-Søgade 33, 3dje S. o. G. tilh.

Julie Nielsen.

Silkeborg Seminarium

forbereder baade til første og sidste Del af Skolelærereksamen. Det vil ved Foredrag og Vejledning i Fagene saa vel som i praktisk Skolegjerning blive tilstræbt at give en fyldig Læreruddannelse. Øvelse i praktisk Skolearbejde kan faas udenfor Realskolens egentlige Undervisningstid i de yngre Klasser. Realskolens omfattende Samlinger benyttes. Undervisningen i Seminariet og Realskolen bliver ellers helt adskilt. I 1887 indstilledes herfra til sidste Del 7 Elever, der alle heldigt bestod Eksamen. 1 Aar indstilles 12 Elever. Undervisningen ledes af Undertegnede i Forbindelse med Skolebestyrer **Andersen**, Skoleinspektør **Bjerrum**, Organist **Ipsen**, Cand. theol. **Rosenstand** samt Lærerne **Stensballe, P. J. M. Winther, A. Kirkeskov** og **M. Mortensen** (Drejø). De Elever, der ønske det, kunne faa Undervisning i Sløjd og svensk Gymnastik. Sidste Aar fik 12 Elever herfra Understøttelse af Staten. Betalingen er 10—12 Kr. maanedlig; fattige Elever kunne faa Moderation, og Lærersønner ville altid, hvis de have Anlæg for Lærergjerningen, kunne faa mindst halv Friplads. Nærmere Oplysninger gives af Undertegnede.

Kr. Johansen.

Askov Lærlinger

holder sit andet aarlige Fællesmøde paa Askov Højskole den 29de Juni d. A. fra Kl. 8 Morgen til 11 Aften med Foredrag af Schrøder, Forhandling, Fællesspisning m. m. Indmeldelser sendes til Fru Schrøder inden 25de Juni, og ønskes der Nattelogi, meldes det inden 20de Juni. Betaling for alt 1 Krone.

Dalum Landbrugsskole ved Odense, d. 19. Maj 1888.

P. St. V.

Hans Appel.

Duemoses Antikvarboghandel,

Møntergade 24, Kjøbenhavn, K.

Vore gamle Forretningsvenner omkring i Landet og hvem andre, der maatte have Interesse af at gjøre sig bekjendt med vort righoldige Lager af **over 65,000 Bind ældre og nyere Literatur samt Musikalier,** bedes venligst at have Adressen i Erindring under deres Besøg her i Udstillingstiden.

R. Nielsen, Forretningsfører.

Undertegnede anbefaler sit velassorterede Lager af reelle Vine, Rom, Cognac Puncheessentser & Likører.

Særlig anbefales en mild og styrkende

hvid Oportovin

som fortrinlig for saadanne Syge, hvem Lægerne tilraader at drikke Vin.

Pris pr. 1/1 Btl. 2 Kroner.

Peter Buch,

Halmtorvet 8, København V.

Tilrejsende

kan stadig faa Ophold i Kjøbenhavns Højskolesamfund, Kultorvet Nr. 2, 1. Sal, hos Karen Jensen.

ENHVER SIT.

Ugeblad for Politik og Kristendom.

Udgivet af **Henning Jensen** og **Kristensen-Randers.**

Enhver Sit behandler politiske, kirkelige og sociale Spørgsmaal fra et frisindet, kristeligt Standpunkt.

Enhver Sit indeholder stadig Breve fra Rigsdagen og Politiske Breve og jævnlig Nutidsprædikener af *Henning Jensen.*

Bladet bestilles paa alle Postkontorer, Brevsamlingssteder og hos Landpostbudene. Det koster 1 Kr. 25 Øre Kvartalet. Demokratiske Foreninger, der bestiller et større Antal Eksemplarer, faar Rabat.

Bekjendtgjørelser indrykkes for 10 Øre Linjen. Indrykkes en Bekjendtgjørelse 3 Gange, gives Rabat.

Ansvarhavende Redaktør: **Henning Jensen.**
Rasmussen & Olsens Bogtrykkeri,
Kjøbenhavn, K.